

“Dit onderzoek gaat over ons”

Voortgang van de Deliver studie

Kristel Zeeman

De verloskunde academies Amsterdam en Groningen zijn vorig jaar de Deliver studie (Data Eerstelijns VERloskunde) gestart. Deze studie heeft als doel de actuele verloskundige zorgvraag en zorgverlening te beschrijven. De kwaliteit, de organisatie en de bereikbaarheid van de eerstelijns verloskundige zorg wordt in kaart gebracht. Gedurende een jaar verzamelen de onderzoekers op verschillende manieren gegevens bij cliënten, verloskundigen en ketenpartners. In 2008 verscheen in dit tijdschrift een artikel over de achtergronden van deze belangwekkende studie^[1]. Hieronder leest u – in een gesprek met Evelien Spelten, projectleider en Stefan zum Vörde, verloskundige -, over de voortgang en over de ervaringen van een deelnemende verloskundigen. De tweede projectleider Trudy Klomp kon helaas niet aan het gesprek deelnemen.

Onderzoek naar hoger plan

De Deliverstudie is om twee redenen belangrijk voor de Nederlandse verloskunde. Evelien Spelten, die samen met Trudy Klomp projectleider is: “Met Deliver hebben we de ambitie om verloskundig onderzoek naar een hoger plan te trekken. Er is nog weinig onderzoek gedaan in de eerstelijns. Met deze studie vangen we twee vliegen in een klap: er worden data verzameld én mensen krijgen de gelegenheid zich als onderzoeker te kwalificeren. Want naast het centrale onderzoek gaan verschillende promovendi gebruik maken van de dataset van de Deliver studie. Bij voorkeur zijn dit verloskundigen. In ieder geval gaan er onderzoeken lopen over pijnbeheersing, prenatale counseling en over de samenwerking tussen huisartsen en verloskundigen”.

“Ook studenten van de verloskunde academies kunnen deze dataset gaan gebruiken. Zo krijgen praktijken minder te maken met ‘wéér een onderzoekje’, maar is er meer continuïteit en coherentie. Uiteindelijk hopen we dat de studie een opmaat is voor een permanente databank van verloskundige gegevens”.

Pilot

Na het afronden van het onderzoeksplan in 2008 volgde een veldraadpleging van alle belanghebbende partijen, waaronder alle academies verloskunde, de KNOV, overheid en zorgverzekeraars. Toen kon het ‘optuigen’ beginnen van de organisatie die achter een dergelijk groot onderzoek zit.

Projectleiders Evelien Spelten en Trudy Klomp

Nu zit de vaart er goed in. Spelten: “Het pilotonderzoek loopt, waarin drie praktijken zijn begonnen met het werven van cliënten. Belangrijkste doel van de pilot is nagaan of alle betrokken partijen goed samenwerken en of de koppeling van gegevens goed gaat. De eerste resultaten komen nu binnen. Verder is de inclusie van deelnemende verloskundige praktijken nagenoeg compleet. Er zijn ongeveer twintig praktijken nodig voor een goede afspiegeling van de eerstelijns verloskundige zorg en de cliëntenpopulatie van verloskundigen in Nederland”.

Stefan zum Vörde, verloskundige in Amsterdam, was al in een heel vroeg stadium betrokken bij het opzetten van de studie. “Ik heb mijn collega’s hiervoor enthousiast kunnen maken en nu zijn we één van de drie praktijken die meedoen aan de pilot. Onze praktijk vindt een inventarisatie van de actuele verloskunde enorm belangrijk. Of de uitkomsten nu goed zijn of niet. Meedoen aan het onderzoek voelen wij als een soort van beroepsverantwoordelijkheid. Dit onderzoek gaat over ons, over onze toekomst als beroepsgroep. Wat doen we goed en wat kunnen we verbeteren?”.

Spelten vult aan: "Ook veel andere verloskundigen tonen hun interesse in dit onderzoek. Hun enthousiasme inspireert ook ons: we hebben echt het gevoel dat we met iets zinnigs bezig zijn."

Goed afgestemd

Uit de pilot blijkt dat de partijen die het onderzoek uitvoeren goed op elkaar zijn afgestemd. Zum Vörde: "We zijn verrast dat het allemaal zo goed loopt. Dat moesten we eerst nog maar afwachten".

Spelten legt uit wat er allemaal bij komt kijken: "Wij gaan werken met een vragenlijst die online beschikbaar is. Softwareproducenten MicroNatal en Orfeus maakten een applicatie om de gegevens van de zwangerschapskaart te kunnen koppelen aan de door cliënten ingevulde vragenlijsten. Een onderzoeksbureau schrijft geïnteresseerde cliënten aan. Deze worden verzocht de vragenlijst in te vullen. In het begin was de respons laag. We moesten uitzoeken wat daarvan de reden was en wat we eraan konden doen. Eén van de oplossingen die we hebben bedacht, is het instellen van veldwerkers. Deze mensen gaan non-responders bellen om te vragen naar de reden dat zij de lijst nog niet hebben ingevuld en om ervoor te zorgen dat het toch alsnog gebeurt."

Bijvoorbeeld door hulp te bieden bij het invullen of door een papieren versie te sturen.

Verder hebben we een juridisch reglement opgesteld ter bescherming van de privacy van cliënten. Het werven van cliënten en de koppeling van de gegevens uit de LVR aan de uitkomsten van de vragenlijsten moet juridisch goed zijn afgedekt. Met de deelnemende praktijken en met de diverse onderzoeksgroepen zijn afspraken gemaakt: wie mag over welke cliëntendata beschikking hebben en publiceren".

De projectleiders en de onderzoekers werken nauw samen met NIVEL en het EMGO Instituut. Beide hebben veel expertise met het opzetten van grote onderzoeken. Verder krijgen zij ondersteuning van een klankbordgroep met daarin alle belanghebbenden, zoals samenwerkingspartners, academies verloskunde, KNOV, overheid, zorgverzekeraars. De klankbordgroep helpt bij het nemen van beslissingen en het oplossen van problemen. Verder is er een begeleidingscommissie van een aantal deskundigen, een verloskundig adviespanel van deelnemende verloskundigen en een helpdesk voor vragen uit de praktijk. Er wordt mogelijk een cliëntenpanel ingesteld.

UVA UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

De 2½ jarige
universitaire deeltijdopleiding tot

**Master of Science
Verloskunde (MSc/Drs)**

academische vorming en
wetenschappelijke scholing in
Evidence Based Midwifery

Locatie: AMC

Voor contact,
voorlichtingsdata,
informatie en
aanmelding:

www.amc.nl/masterverloskunde

**Verloskundigenpraktijk
Clair de Lune**

Wegens vertrek van onze collega zijn
we op zoek naar een nieuwe maat

Wij bieden

- Een goed lopende praktijk in Eindhoven Noord
- Een nieuwbouwlocatie per 1 september 2009
- Een enthousiast team bestaande uit 4 verloskundigen en 1 assistente
- Goede samenwerking met de tweede lijn
- Orfeus-online
- Een eigen echo-apparaat

Wij vragen

- Enthousiasme voor de eerstelijns verloskunde
- Inzet voor niet-cliëntgebonden activiteiten
- Een diploma echo-basis
- Registratie in het kwaliteitsregister

Stuur voor 15 augustus je sollicitatiebrief en CV naar:
Verloskundigenpraktijk Clair de Lune
T.a.v. Renate Hokkeling / Marina Smit
Opera 60B
5629 NC Eindhoven

Zum Vörde is onder de indruk: "Ik vind het een hele prestatie dat er in relatief korte tijd zo'n infrastructuur op poten is gezet. Het staat nu als een huis".

Komende tijd

Komend najaar gaat de daadwerkelijke dataverzameling in de twintig praktijken van start. Cliënten ontvangen van het onderzoeksbureau een uitnodigingsbrief namens de verloskundigen met daarin een code. Daarmee kunnen ze inloggen op een internetsite met de vragenlijst. Ze zijn per keer zo'n twintig minuten bezig met het invullen ervan. In de pilot bleek dat het invullen voor anderstaligen lastig kan zijn. Er wordt nu gewerkt aan een Engelse versie. Mensen die geen Nederlands of Engels beheersen worden geïnterviewd. Deze interviews gaan deel uitmaken van een subonderzoek, de gegevens worden apart geanalyseerd.

De wens van Spelten is echter dat zo veel mogelijk mensen in het hoofdonderzoek meegaan. "De data uit de vragenlijsten en de interviews zijn moeilijk onderling vergelijkbaar en dat is zonde. We willen de gevarieerdheid in de populatie zo goed mogelijk aan bod laten komen in het hoofdonderzoek en anderstaligen zo min mogelijk apart behandelen".

Parallel met het cliëntonderzoek lopen de enquêtes onder individuele verloskundigen en verloskundige praktijken; over de organisatie van de zorg in de praktijk, samenwerking, kwaliteit van zorg en tevredenheid met het werk. De vragenlijsten gaan naar alle praktijken in Nederland, dus niet alleen naar de twintig deelnemende praktijken.

Hoofdvragen van de Deliver studie:

- Hoe is de kwaliteit van zorg door de verloskundige (professionele kwaliteit, communicatie, cliëntveiligheid, cliëntervaring)?
- Hoe is de organisatie van de eerstelijns verloskundige zorg (poortwachterfunctie, verantwoordelijkheden, samenwerking, continuïteit van zorg, afstemming, studentenbegeleiding, ICT)?
- Hoe is de toegankelijkheid van de verloskundige zorg (bereikbaarheid, zorggebruik, verloskundige problemen bij huisartsenpost)?

Deliver maakt gebruik van een integrale dataverzameling. Dat wil zeggen dat er gegevens van professionals en cliënten worden verzameld. Dit gebeurt met verschillende methoden: LVR-gegevens, zwangerschapskaartgegevens, enquêtes, interviews en video-opnames tijdens cliëntencontacten.

Resultaten

Bij het 150-jarig jubileum van de Kweekschool voor Vroedvrouwen in 2011 zullen de eerste resultaten van de analyses worden gepresenteerd. Zum Vörde: "Het is uniek dat deze partij zo'n bedrag heeft uitgetrokken voor een dergelijk groot onderzoek. Het geeft de verloskundige beroepsgroep de gelegenheid om zichzelf te positioneren. Dat is belangrijk in het licht van sombere berichtgevingen over perinatale sterfte". Spelten: "Met de resultaten van deze studie ga je jezelf niet verdedigen, maar kun je trots vertellen wat je allemaal doet". Zum Vörde: "In ieder geval kun je trots zijn op je reflectievermogen, want ook al komt eruit dat een heleboel niet goed gaat, je hebt in ieder geval de moed gehad om te reflecteren en de wil getoond om te verbeteren. Spelten: "Daarom is het enthousiasme van de praktijken ook bijzonder, want ze gaan wel met de billen bloot". ■

Referentie

1. Klomp T, Spelten E, Van der Meijde M. DELIVER, een studie naar de eerstelijns verloskundige zorg in Nederland. Tijdschrift voor Verloskundigen juli/augustus 2008 (33):42-43.